

JAHILINNUD

Ujupardid

Sinikael-part, *Anas platyrhynchos*

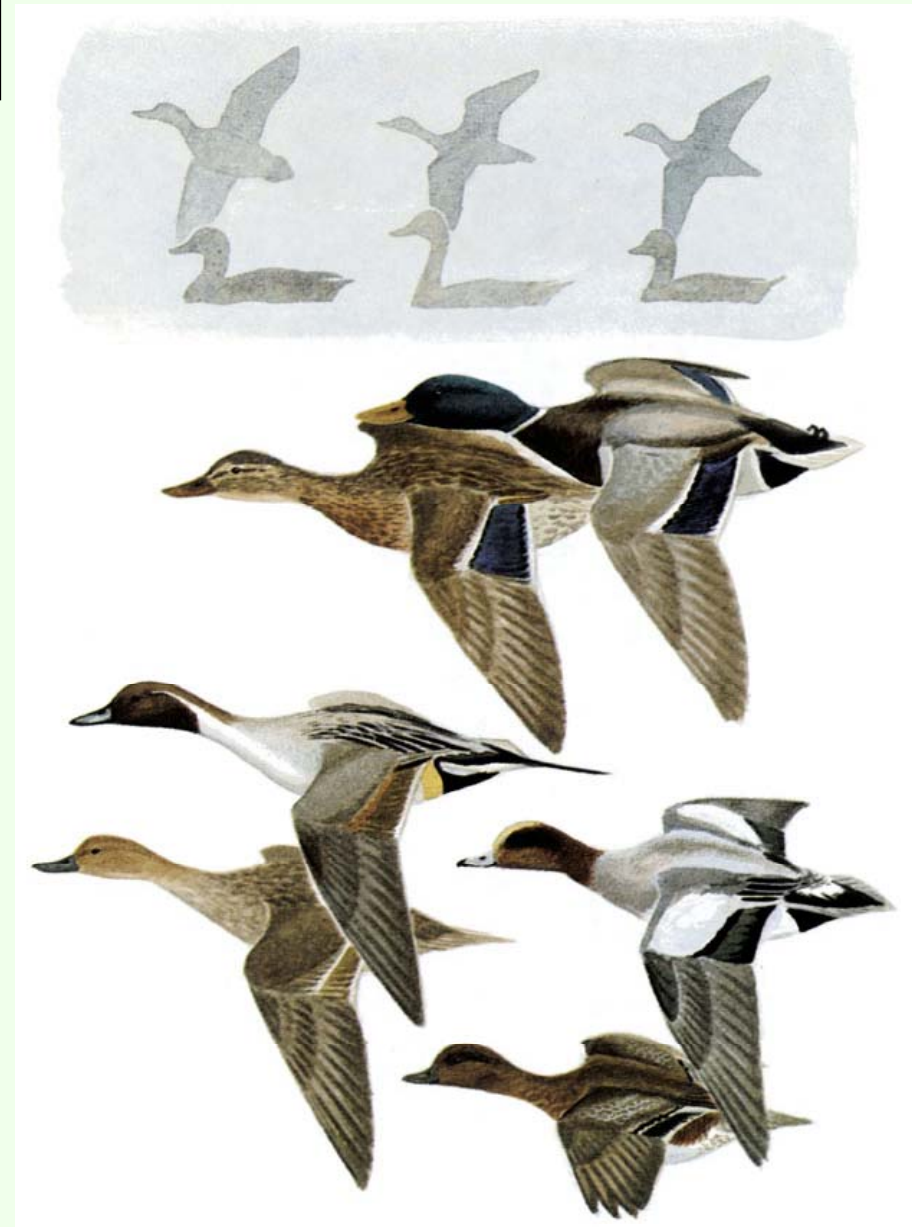
Suhteliselt massiivse kerega lind, varesest suurem. Kaal kuni 1,5 kg. Eesti suurim ja arvukaim ujupart. Sinikael-part moodustab suurima osa meil kütitud jahilindudest. 2008 kütiti 5838 sinikaelparti.

Soopart, *Anas acuta*

Umbes varese suurune ja sihvakam kui sinikael-part. Kaal kuni 1,3 kg. Suhteliselt arvukas ujupart nii pesitsemisel kui ka läbirändel. Elutseb madalaveelistel veekogudel ja uhtniitudel. Isalinnud viibivad suvel salkades, tihti koos teiste pardiliikidega. 2008 kütiti 31 sooparti.

Viupart, *Anas penelope*

Varesest veidi väiksem ja üsna jässakas. Kaal kuni 1 kg. Ta on meil peamiselt läbirändaja, paiguti ka suvelind (sulgivate isaste salgad juunis ja juulis merelahtedel). Eestis pesitseb väga vähesel arvul. 2008 kütiti 281 viupart.

Ujupardid

Luitsnokk-part, *Anas clypeata*

Varesest väiksem, kaal kuni 1 kilo. Pesitseb merelahtedel, harvem järvedel. 2008 kütiti 256 lindu.

Piilpart, *Anas crecca*

Meie pisemaid ujuparte - kuni hakisuurune. Kaal kuni 500 g. Üks meie arvukamaid ujuparte nii pesitsemisel kui ka läbirändel. Elutseb mitmesugustel siseveekogudel. 2008 kütiti 954 piilparti.

Rägapart, *Anas querquedula*

Haki suurune nagu piilpartki, kuid heledama sulestikuga. Kaal kuni 600 g. Eestis arvukas haudelind ja ka väiksearvuline läbirändaja. 2008 kütiti 120 rägaparti.

Rääkspart, *Anas strepera*

Varesest veidi väiksem, ujupildilt sarnaneb sinikaelpardiga. Kaal kuni 1,3 kg. Meil väiksearvuline haudelind. Elutseb taimestikurikastel veekogudel. 2008 kütiti 69 rääksparti.

Sukelpardid

Sõtkas, *Bucephala clangula*

Väikesearvuline haudelind, pesitseb peamiselt metsajärvedel ja jõgedel. Läbirändel massiline. Talvitub Lääne- ja Põhjamereel. Kaal kuni 1,3 kg. 2008 kütiti 46 sõtkast.

Tuttvart, *Aythya fuligula*

arvukamaid sukelparte Eesti meresaartel, rannikujärvedel, mitut tüüpi siseveekogudel. Liigi arv suureneb. Ka väga arvukas läbirändaja. Võrreldes liigi arvukusega kütitakse väga vähe. Kaal kuni 1 kg. 2008 kütiti 30 tuttvarti.

Merivart, *Aythya marila*

Eestis laidudel haruldane haudelind, rohkearvuline läbirändaja.

Punapea-vart, *Aythya ferina*

küllaltki arvukas ja tavaline haudelind. Kuigi maitstva lihaga, satub ta jahisaagi hulka harva. Lahkub oktoobri algul. Talvitub Vahemeremaal. Kaal kuni 1,2 kg. 2008 kütiti 58 punapea-varti.

Sukelpardid

Aul, *Clangula hyemalis*

Väiksem kui tuttvart. Pesitseb tundravööndis. Eestis arvukaim läbirändav partlane, läbirändajate arv võib küündida miljonini. Esineb merel, sisevetele satub harva. Isalinnule on iseloomulik pikk ahenev saba. Kaal kuni 900 g. 2008 kütiti 40 auli.

Mustvaeras, *Melanitta nigra*

Peaaegu rongasuurune, üleni musta (isalind) või tumepruuni (emalind) sulestikuga. Pesitseb tundravööndis. Meilt rändab läbi sadade tuhandetena mööda põhjarannikut. Jahisaagiks langeb juhuslikult. Kaal kuni 1,5 kg. 2008 kütiti 28 mustvaerast.

Tõmmuvaeras, *Melanitta fusca*

Peaaegu hahasuurune, isane ronkmust, emane mustjaspruun, iseloomulik valge tiivaküüdis. Harv haudelind, harilik läbirändaja ja talvituja.

Lauk, *Fulica atra*

Musta värvi veelind. Vana linnu sulestik läigib metalselt, valge noka ja valge laik otsaesisel. Tavaline haudelind, pesitseb siseveekogudel ja mererannikul. Kaal kuni 1,2 kilo. 2008 kütiti 72 lauku.

Sukelpardid

Jääkoskel, *Mergus merganser*

Hahasuurune, isane väga hele, pea rohekasmust, selg must. Emasel peasulestik tumepruun, selg hall. Mõlemal alapool lõheroosa varjundiga. Pesitseb puuõntes. Väiksearvuline haudelind rannikul ja saartel.

Rohukoskel, *Mergus serrator*

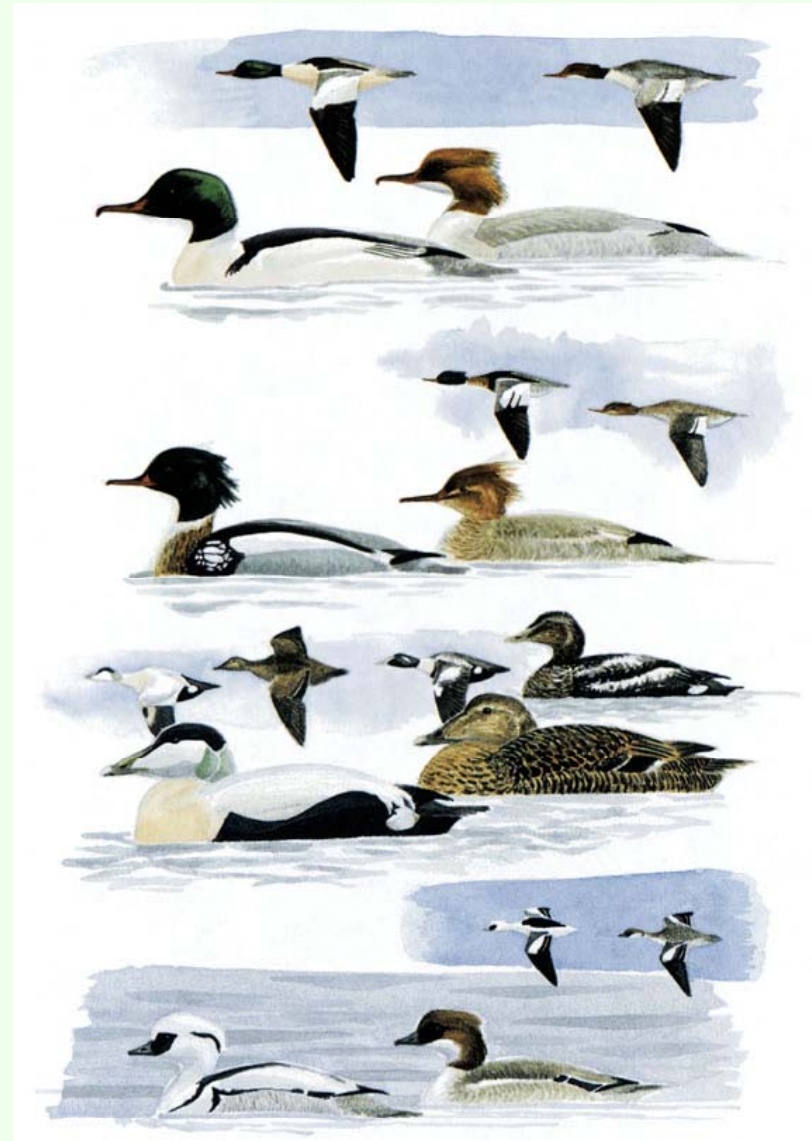
Jääkosklast tumedam, mustakirju, roostepuuni rinnaga. Emasel peasulestik läheb kaelal sujuvalt hallikaks. Väiksearvuline haudelind rannikul ja saartel.

Hahk, *Somateria mollissima*

Väikese hane suurune kohmakas lind. Lendab raskepäraselt. Isalind on haruldast värvi, alumine kehapool must, ülemine valge. Tüüpiline haudelind meie meresaartel, mida kindlasti peab ümbritsema sügav vesi (3-4 m). Jahihooajaks on enamus linde meilt lahkunud. Kaal kuni 2,8 kg. 2008 kütiti 2 hahka.

Väikekoskel, *Mergus albellus*

Isalind väga hele, teravapiiriline must muster. Emane sarnaneb sõtkale. Hoogne lend. Väiksearvuline läbirändaja.

Haned

Hallhani, *Anser anser*

Värvuse põhitoon hall. Meil nii pesitseja kui ka läbirändaja. Pesitseb roostikurikastes merelahtedes ja rannikujärvedel. Läbiränne septembris- oktoobris. Kaalub kuni 4,5 kilo. 2008 kütiti 1118 hallhane.

Rabahani, *Anser fabalis*

Meil läbirändaja nii kevadel kui ka sügisel. Sulestiku põhivärvus pruun, jalad oranzkollased. Kaalub kuni 4,2 kilo. 2008 kütiti 751 rabahane.

Suur-laukhani, *Anser albifrons*

Läbirändaja nii kevadel kui ka sügisel. Väliolukorras on heaks eraldamistunnuseks valge laup (ei ulatu silmade vahele) ja tugeva mustriga (suured mustad laigud) kõhukilp. Kaalub kuni 3,3 kilo. 2008 kütiti 202 laukhane.

Väike-laukhani, *Anser erythropus*

Suur-laukhanest raske eristada. Lauk ulatub kõrgemale, lähedalt paistan kollane silmarõngas. Üliharuldane läbirändaja.

Lühinokk-hani, *Anser brachyrhynchys*

Rabahanest väiksem ja jässakam, heledam. Haruldane läbirändaja.

Lagled

Kanada lagle, *Branta canadensis*

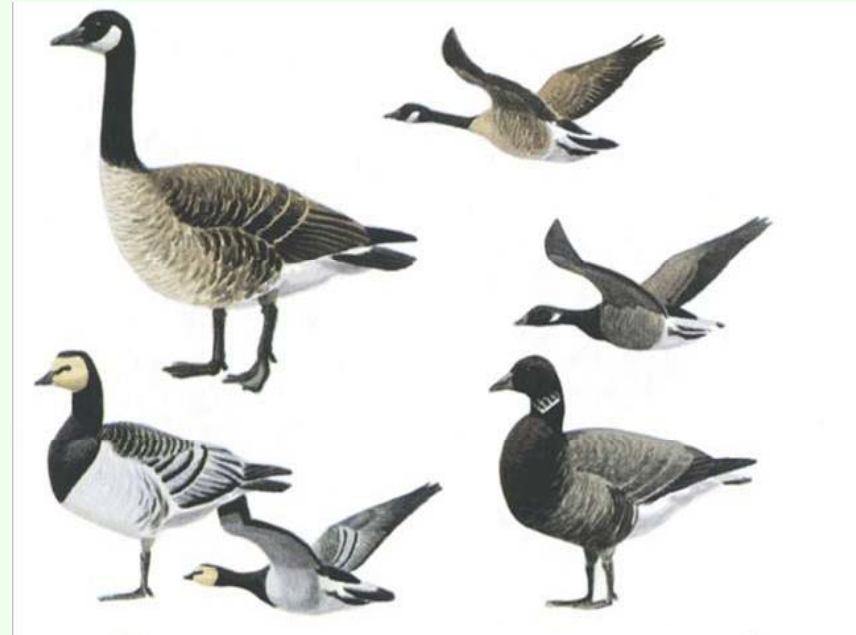
Ameerika põhjaosast pärinev paljude alamliikidega suurekasvuline lagleliik. Põsed ja kurgualune valged. Meile lähemad pesapaigad asuvad Soomes ja Rootsis. Mõningaid isendeid nähakse meil igal aastal. Kaalub kuni 5,4 kilo.

Valgepõsk-lagle, *Branta leucopsis*

Pesitseb meil vähesel määral Sügisel massiline läbirändaja. Laup, põsed ja kurgualune valged. Kaalub kuni 2,4 kilo. 2008 kütiti 357 laglet.

Mustlagle, *Branta bernicla*

Lennul paistab üleni tume, va tagakeha, lend valgepõsk-laglest kiirem. Rannikul harilik läbirändaja ja harv mittepesitsev suvilind.

Kurvitsalised

Metskurvits, *Scolopax rusticola*

Umbes hakisuurune. Meil nii pesitseja kui läbirändaja. Pehmetel talvedel talvitavad mõned metskurvitsad meil, hoidudes allikarikastele aladel. Meeliselupaikadeks on niisked sega- ja lodumetsad, kus leidub metsalagendikke.

Kaal kuni 420 gr. 2008 kütiti 565 metskurvitsat.

Tikutaja, *Gallinago gallinago*

Kuldnokast suurem. Üleslend on käänakuline, mida saadab mõhitav hääliitus. Eestis pesitseb ja rändab ka läbi. Asustab soid, niiskeid niite, luhtasid, rabade servaosi. Kevadel sooritab mängulende.

Kaal kuni 170 gr. 2008 kütiti 198 tikutajat.

Rohunepp, *Gallinago media*

Tikutajast veidi suurem ja tüsedam, nokk pisut lühem, jalad pikemad ja kõhul tugevam vöödistus, lend aeglasem

Kanalised

Metsis, *Tetrao urogallus*

Euroopa suurim kanaline, isalind hanesuurune. Kaal 4 – 5 kg, kana 1,5 – 2 kg. Märts- mai kogunevad mägupaikadesse. Eelistab elupaigaks vanu okasmetsi, puisrabasid.

Teder, *Tetrao tetrix*

Kodukana suurune, kukk must, lüürakujulise sabaga. Eelistab raiesmike, šoode ja niitudega piirnevaid metsi. Üldlevinud haudelind. Kaal kuni 1,5 kg.

Laanepüü, *Bonasa bonasia*

Okasmetsade tüüpiline lind. Ta on tihedalt seotud kuusepuistutega, eriti niiskete kuuse-segametsadega, kus alustaimestik on rikkalik. Paigalind, levinud Eesti mandriosa metsades. Kaal kuni 490 gr. 2008 kütiti 245 laanepüüd.

Kanalised

Faasan, *Phasianus colchicus*

Pärit Aasiast. Teistest kanalistest eristab saba suurus ja kuju. Vangistuses üleskasvatatud linde lastakse igal aastal loodusesse.

Põldvutt, *Coturnix coturnix*

Lõokesesuurune helepruun lind. Raske lendu ajada, eelistab eemale joosta või vastu maapinda naalduda. Lend erilaadne – tiivalöögid kiired ja madalad. Kaal ca 100 g.

Nurmkana, *Perdix perdix*

Toitub ainult maapinnal. Praeguse areaali põhjapoolsetesse osadesse on ta liikunud adra järel. Väliselt meenutab põldpüü kodukana, kuid on tunduvalt väiksem. Kaal kuni 430 gr. 2008 kütiti 83 nurmkana.

Tuvilised

Kaelustuvi, *Columba palumbus*

Sulestik peamiselt hall, külgkael valge laiguga ja punakasvioletse metalliläikega. Pesitseb peamiselt okas- ja segametsades. Kaelustuvi on meil arvukas ja kõikjal levinud lind nii pesitsusajal kui ka läbirändel. Mõned talvituvad meil. Kaal kuni 570 gr. 2008 kütiti 328 tuvi.

Õõnetuvi, *Columba oenas*

Kaelustuvist silmnähtavalt väiksem, saba lühem. Levinud leht- ja segametsades, pesitseb puuõõntes. Harv haudelind.

Kodutuvi, *Columba livia f. domestica*

Esineb kõikjal kus on vähegi suurem inimasustus. Paigalind. Toitub seemnetest ja toidujäänustest. Värvus on väga mitmekesine, mustast valgeni. Probleemiks on tuvide massilise esinemise kohtades tekkiv tugev reostus. Kaal kuni 325 gr. Kütitakse arvukuse piiramiseks. 2008 kütiti 294 kodutuvi.

Kormoran, *Phalacrocorax carbo*

Seda suurt ja tumedat lindu võib kohata nii mere kui ka mageveekogu ääres. Pesitseb rannakaljudel või puude otsas. Viimase kümne aastaga on muutunud massiliseks. Kuna toitub kaladest, tekitab suure arvukuse puhul kahju kalavarudele ja rikub kalurite püüniseid. Pesitsuskolooniate ümbruses sureb kõik taimestik. Kaal kuni 2,5 kilo. Kütitakse arvukuse reguleerimiseks. 2008 kütiti 42 kormorani.

Hallhaigur, *Ardea cinerea*

Kõige suurem ja sagedamini esinev haigur Euroopas. Põhivärvus hall. Lendab tagasi tõmmatud peaga. Pesa on tehtud okstest ja asub kõrgel puu otsas. Toitub kaladest ja kahepaiksetest. Kalakasvatustes tekitab märkimisväärset kahju. Kütitakse arvukuse reguleerimiseks. 2008 kütiti 11 hallhaigrut.

Kajakad

Merikajakas, *Larus marinus*

Tume kajakas, suur pea ja suur nokk. Pesitseb peamiselt mererannikul. Kõigesööja. Tema saagiks langevad ka väiksemad linnud ja imetajad. Rüüstab ka teiste lindude pesi. Kaal kuni 2,2 kilo. Kütitakse arvukuse piiramiseks. 2008 kütiti kokku 105 kajakat.

Tõmmukajakas, *Larus fuscus*

Musta "mantliga", jalad kollased. Harv haudelind avamere saartel.

Hõbekajakas, *Larus argentatus*

Hõbedaste tiibadega, valge lind. Pesitseb põhiliselt mererannikul ja suurematel järvedel. Elutseb ka linnades ja prügimägedel. Kõigesööja. Kaal kuni 1,5 kilo. Kütitakse arvukuse piiramiseks.

Kalakajakas, *Larus canus*

Hõbekajakast eristab teda väiksem kaal, tumedad jalad ja silmad, lühike nokk. Pesitseb mererannikul ja suurematel veekogudel. Toitub väiksematest selgroogsetest ja putukatest. Kaal kuni 550 g. Kütitakse arvukuse piiramiseks.

Kajakad

Naerukajakas, *Larus ridibundus*

Pesitseb kõikjal, kaasa arvatud ka linnad ja prügimäed. Talveks rändab Kesk-Euroopasse. Toitub põhiliselt seemnetest, väljaheidetest, toidujäänustest, kalast, kõigest mida suudab leida. Kaal kuni 400 gr. Kütitakse arvukuse piiramiseks.

Väikekajakas, *Larus minutus*

Naerukajakast väiksem, lend tarmukam. Tiivaalused mustad. Väikesearvuline haudelind.

Räusktiir *Sterna caspia*

Nokk suur ja erepunane. Harv haudelind Lääne-Eesti laidudel.

Randtiir *Sterna paradisaea*

Pikima rändeteega linnuliik: talvekuud veedab Antarktika rüsijäävööndis. Eestis rannikul ja saartel harilik haudelind.

Jõgitiir *Sterna hirundo*

Randtiiruga väga sarnane. Rannikul harilik, sisemaal harv haudelind.

Vareslased

Hallvares, *Corvus corone*

Kere tuhkhall, pea, tiivad ja saba mustad. Eestis kõikjal levinud haudelind ja ka läbirändaja. Pesitseb linnaparkides, aedades ja merelaidudel. Veelindude arvuka pesitsemise paikades teeb pesade rüüstamisega suurt kahju. 2008 kütiti arvukuse vähendamiseks 3390 hallvarest.

Künnivares, *Corvus frugilegus*

Kogu sulestik must, tugeva metalliläikega. Vanalinnu nokatüvi sulevaba ja valkjas. Harilik haudelind ja läbirändaja. Pesitseb seltsinguliselt põldude vahelistes tukkades, parkides ja surnuaedades. Kütitakse arvukuse kontrollimiseks. 2008 kütiti 68 künnivarest.

Hakk, *Corvus monedula*

Pea osaliselt hall, silm valge. Pesitseb ehitistes, varemetes, puuõntes. Üldlevinud harilik haudelind ja talvituja.

Ronk, *Corvus corax*

Varesest suurem, üleni must, metalliläikeline. Suure nokaga, nokatüvik sulistunud. Ronk on Eestis tavaline paigalind. Rüüstab teiste lindude pesi. Kütitakse arvukuse piiramiseks. 2008 kütiti 34 ronka.

Rästad

Hallrästas, *Turdus pilaris*

Ruske selg, pea ja päänipuala hallid, alapool tähniline. Meil nii pesitseja kui läbirändaja. Suure arvukuse tõttu on ta aiapidajatele sageli suureks nuhtluseks. Kaal kuni 130 gr. Kütitakse arvukuse reguleerimiseks. 2008 kütiti 42 hallrästast.

